

Sin egen verste fiende

Før hummeren ender sitt liv i en gryte med kokende vann, har den overlevd mange dødskamper mot sine egne på havets bunn.

Av Bernt Eirik Rød og Egil Eriksson (foto)

KVITSØY: – De er utrolig kannibalistiske og aggressive.

Den lille hummeren viser ikke matfar Asbjørn Drengstig en snev av respekt. Med åpne klør bykser den opp fra sin lille celle og griper etter fingrene hans. Hummeren er alltid klar til kamp, mot hvem det skulle være.

Den farligste fienden er verken Drengstig, fisk eller krabbe, men dens egne søstre og brødre.

De første ukene og månedene av hummerens liv er de mest kritiske. Den vokser fort og må skifte skall cirka 20 ganger de to første leveårene. Når tiden er inne åpner det seg et lite hull mellom hodet og bakkroppen.

Hummeren trekker hele seg selv ut gjennom hullet. Tilbake ligger et tomt skall og en utslitt og forsvarsløs geléaktig hummerkropp. Mens den spiser sitt gamle skall står artsfrender og andre fiender klar til å sette klør og tenner i delikatessen.

Havbeite

Mennesker har hatt hummer på menyen i hundrevis av år. I 1909 ba et framsynt og klokt hode om forbud mot å fiske hummer som ennå ikke var blitt kjønnsmoden. Forbudet kom ikke før 83 år senere.

Den norske hummeren sto i fare for å bli utryddet, og gjør det fremdeles.

Asbjørn Drengstig har sammen med tre kolleger i Norwegian Lobster Farm startet masseproduksjon av hummerungel på Kvitsøy. Før jul slippes trolig de første hummerne ut på kommersielt havbeite i Norge. En ny forskrift skal ut på høring i august. Drengstig håper på endelig vedtak alt i desember.

Havbeite er hummeroppdrett og skal foregå på et avgrenset område av sjøbunnen. Yngel blir sluppet ned, og blir fisket opp igjen når den er moden for gryta.

Hummeren er nemlig svært stedbunden. Den kan bli over 50 år, men flytter seg aldri mer enn 300 meter fra stedet der den bunnslø.

Livet starter som rogn på morens hode. Først etter et år vandrer den ned og slår seg til ro på underkroppen, der en hann har lagt fra seg sædceller. Nok et år går før hummeren slipper 7-8000 larver som går en svært usikker framtid i møte. I tre uker flyter de fritt i sjøen før de synker ned og slår seg til ro på bunnen. Bare tre av hundre larver overlever.

Dramatisk nedgang

For 50 år siden ble det årlig fisket mellom 1000 og 1200 tonn hummer langs norskekysten. Nå ligger fangsten på cirka 50 tonn.

Drengstig regner med at hummer på havbeite vil dempe etterspørselen etter villhummer, og at det kan virke positivt inn på bestanden.

Hummeren er fredet det meste av året, men i oktober og november er det fritt fiske langs norskekysten. Minstemålet er 24-25 centimeter, lengden hummeren må oppnå før den blir kjønnsmoden.

Asbjørn Drengstig mener at minstemålet er greit, men at fangstperioden bør begrenses til en måned. Han mener også at det bør bli forbudt å omsette rognhummer.

Drengstig er nvalgt leder for Norske Hummeroppdretteres Landsforening (NHI). Han forteller at bestanden av hummer langs norskekysten er på et historisk lavnivå, og han betegner antallet kjønnsmoden hummer som kritisk lav.

Han etterlyser et sterkere statlig initiativ for å redde bestanden.

– Feilslått forvaltning med altfor lavt minstemål er årsaken til at hummeren står i fare for å bli utryddet. Staten, som har ansvaret for overbeskatningen må, ta ansvar for at bestanden kommer opp på et bærekraftig nivå igjen.

bernt.eirik.rod@
aftenbladet.no

Asbjørn Drengstig krever et sterkere statlig initiativ for å rydde opp i en feilslått forvaltning av hummerbestanden.